

Interfacultaire Lerarenopleiding (ILO)

Pedagogische en Onderwijswetenschappen (POW)

Nieuwe Achtergracht 166

1018 WS Amsterdam

Studiehandleiding

Pedagogiek en Algemene Didactiek A

Master voltijd en deeltijd: Pedagogiek en Algemene Didactiek A / 7104MA101Y

Minor Educatie: Pedagogiek en Algemene Didactiek A (minor) / 7103ME061Y

Opleiding: Master Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs
 Master Educatie en Communicatie
 Minor Educatie

Cursusjaar: 2022-2023 – Semester 2 (najaar), blok 1

Voor wie: Master voltijd, master deeltijd en minor Educatie

Vakcoördinator: Geerte Savenije
 g.m.savenije@uva.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Leerdoelen.....	3
3. Onderwijsvormen.....	4
4. Toetsing en feedback	4
5. Van de student verwachte activiteiten	5
6. Inhoudelijk rooster: thema's, literatuur en deadlines	6
Opdracht 1 'Ontwerpen van lessen'	7
Opdracht 2 'Omgaan met een groep'	8
Opdracht 3 'Verslag PAD A'	9
7. Evaluatie van het onderwijs	11
8. Literatuurlijst	11
Bijlage – Beoordelingsrubric voor het verslag.....	14

1. Inleiding

Als leraar ben je verantwoordelijk voor een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat (pedagogisch bekwaam). Het zijn complexe beroepsvaardigheden die je oefent en verwerft in de praktijk, en waarbij pedagogische en (vak)didactische kennis en kritische reflectie en evaluatie een belangrijke rol spelen.

Tijdens de vakken *Pedagogiek en Algemene Didactiek A* en *B* maak je een start met je ontwikkeling tot *reflective practitioner* met betrekking tot je eigen rol als docent in de klas (pedagogisch en didactisch). In deze vakken ligt daarbij de nadruk op kritisch leren kijken naar jezelf en collega's en het leren toepassen van theoretische perspectieven en concepten met betrekking tot het pedagogisch klimaat en pedagogisch handelen. Bij *Pedagogiek en Algemene Didactiek A* ga je aan de slag met de basis van het organiseren en evalueren van een les en het pedagogisch klimaat. Bij het vervolgvak *Pedagogiek en Algemene Didactiek B* komen meer complexe processen rond de leerling in beeld. Hier komen onderwerpen als leerprocessen, motivatie, adolescentie, leer- en gedragsmoeilijkheden en ongelijkheid in het onderwijs aan bod.

2. Leerdoelen

1. Kritisch leren kijken naar jezelf en collega's (op school en medestudenten). Je kunt:
 - Theoretische perspectieven operationaliseren naar verbaal en non-verbaal waarneembaar gedrag;
 - Op doelgerichte/gestructureerde wijze verbaal en non-verbaal gedrag observeren (aan de hand van zelf herontworpen observatieschema's);
 - Feedback geven aan en ontvangen van medestudenten en feedback ontvangen van je WPB en deze verwerken in schriftelijke analyse en reflectie.
2. Leren toepassen van theoretische perspectieven en concepten met betrekking tot het pedagogisch klimaat en het pedagogisch handelen. Je kunt:
 - Een les analyseren (ontwerp en uitvoering) op:
 - i. Leerdoelen, instructie en verwerking;
 - ii. Leeractiviteiten, leerstrategieën en werkvormen (individueel, groepsverband en plenair);
 - iii. Het pedagogisch klimaat en handelen;
 - iv. De communicatie en interactie tussen docent en leerling en leerlingen onderling;
 - v. Toetsing en evaluatie van leerdoelen en leerproces;
 - Een eigen visie ten aanzien van pedagogisch handelen en docent-leerling relatie formuleren op basis van de theorie en analyse van de praktijk en het eigen handelen.

3. Onderwijsvormen

Pedagogiek en Algemene Didactiek A bestaat uit:

- Plenaire hoorcolleges (9.00-10.30 uur)
- Werkcolleges in groepsverband (11.00-12.30 uur)

Let op: tijdens het eerste semester volg je tevens het onderdeel 'Professioneel Spreken' (onderdeel van het vak *Onderwijspraktijk B*). Om dit rooster-technisch mogelijk te maken is een enkele keer het werkcollege van PAD A verplaatst naar 15.00-16:30 uur. Kijk dus goed op rooster.uva.nl.

Groepsindeling PAD A en B

Groep	Onderwijskundige	Schoolvakken
1 – Alfa	Joost Nijsten	Arabisch, Duits, Engels, Frans, Italiaans, Nederlands, Russisch, Spaans, Klassieke Talen
2 – Bèta	Monique Bettman	Natuurkunde, Scheikunde, Wiskunde, Informatica
3 – Gamma	Mirella Middelkoop	Geschiedenis, Godsdiens, Kunstgeschiedenis en CKV, Maatschappijleer en MAW, Filosofie
4 – Ecobèta	Loes de Jong	Algemene Economie, Bedrijfseconomie, Aardrijkskunde, Biologie
5 – Deeltijd	Leonie van Uffelen	Alle studenten die de opleiding in deeltijd volgen

4. Toetsing en feedback

Verslag

Het vak PAD A wordt afgerond met een verslag. Je werkt gedurende het vak in opdrachten naar dit verslag toe. In deze opdrachten observeer, analyseer en evalueer je lessen van je WPB en van jezelf. Onderdeel is ook dat je een (deel van een) eigen les opneemt op video. Wat er precies van je verwacht wordt in de opdrachten, lees je in hieronder bij paragraaf 6.

Voor het verslag dient een voldoende te worden behaald (tenminste 5,5). Er wordt afgerond op een half cijfer. Het verslag bepaalt voor 100% het eindcijfer voor dit vak. Eindcijfers tussen de 5,1 en 5,9 worden niet gegeven. Er bestaat één herkansingsmogelijkheid. Als je na de herkansing nog geen voldoende hebt gehaald, moet je je volgend semester opnieuw inschrijven voor dit vak.

Toetsdata – Master voltijd, deeltijd en minor Educatie

- Opdracht 1 **voor dinsdag 20 september, 17:00 uur** inleveren via Canvas
- Opdracht 2 **voor dinsdag 4 oktober, 17:00 uur** inleveren via Canvas
- Opdracht 3 (verslag PAD A) inleveren via Canvas:
 - Voltijd: **voor donderdag 27 oktober, 17:00 uur**
 - Deeltijd: **voor donderdag 1 december, 17:00 uur**
- Indien van toepassing, herkansing verslag inleveren via Canvas:
 - Voltijd: **voor donderdag 1 december, 17.00 uur**
 - Deeltijd: **voor donderdag 19 januari, 17.00 uur.**

NB: de uitvoering van de eerste twee opdrachten is noodzakelijk voor het verslag en deze opdrachten komen aan bod in de colleges. We vragen je daarom je te houden aan de deadlines, zodat er een zinvolle uitwisseling kan plaatsvinden in de werkgroepen en zodat je tussentijds peerfeedback kunt krijgen.

Bronvermelding

Bij de opdrachten maak je gebruik van verschillende bronnen. Hierbij is het verplicht om een correcte bronvermelding te gebruiken. Binnen de Interfacultaire Lerarenopleidingen wordt gebruik gemaakt van de APA-richtlijnen voor het weergeven van bronnen. Op de Canvas opleidingspagina kan je nalezen hoe je deze richtlijnen moet gebruiken.

Het gebruik van de APA-richtlijnen heeft de voorkeur, maar als jij vanuit jouw vooropleiding gewend bent om met een ander bronvermeldingssysteem te werken, dan staat het je vrij om dat systeem te gebruiken (mits consequent toegepast).

Feedback

De observatieopdracht en de deelopdracht worden besproken in het werkcollege, waarbij je peerfeedback krijgt. Deze feedback gebruik je voor je verslag. Het verslag wordt door je werkgroepdocent beoordeeld met een rubric (zie bijlage). De feedback op het verslag wordt twee weken na de inleverdatum in Canvas zichtbaar (algemene opmerkingen bij de rubric en/of opmerkingen in je verslag). Bekijk de feedback en vraag je docent eventueel om nadere toelichting. Vervolgens duurt het nog 1-2 weken voordat het cijfer zichtbaar is in SIS.

5. Van de student verwachte activiteiten

Elke week staat er een thema centraal en is de opzet als volgt:

- Vooraf bestudeer je de literatuur en maak je voorbereidingsopdrachten.
- In het hoorcollege komt de voorgeschreven literatuur aan bod maar worden ook extra/andere accenten gelegd. Het is daarmee een aanvulling op het leeswerk.
- In het werkcollege wordt door middel van verschillende werkvormen gelegenheid gegeven tot oefening, verdieping en training van kennis en vaardigheden. Daarnaast bieden de werkvormen handvatten/voorbeelden om zelf mee te experimenteren in je stagepraktijk.
- Gedurende dit vak lever je twee opdrachten in. Deze opdrachten bereiden voor op het verslag waarmee je het vak afrondt.
- Er wordt van je verwacht dat je bij alle colleges aanwezig bent. Natuurlijk kan het een keer gebeuren dat je ziek bent. Stuur in dat geval voorafgaand aan het college een bericht naar je werkgroepdocent, zodat hij/zij weet waarom je afwezig bent. Als je een tweede keer afwezig bent, dan moet je dit op passende wijze compenseren. Je stemt dit af met de docent.

Indicatie tijdsinvestering (3 EC)

Deelname aan colleges	18 uur
Vorbereiding colleges (literatuur)	36 uur
Opdracht 1, 2 en 3 (verslag PAD A)	30 uur
<hr/>	
Totaal aantal te besteden uren (3 EC x 28 uur):	84 uur

6. Inhoudelijk rooster: thema's, literatuur en opdrachten

Datum	Thema en voorbereiding
08-09-2022	<p><i>Thema 1 - Ontwerpen van lessen 1: Lesdoelen, directe instructie en MDA</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Geerts & Van Kralingen, Reflectie als leermiddel, p.389-396 en 406-408 (11p.) • Van Ast, De Loor & Spijkerboer, Effectief leren, p.19-32, 123-158 en 207-226 (68p.) • Geerts & Dijk, Doeltreffende didactiek, p. 34-37 (4 p.)
15-09-2022	<p><i>Thema 2 - Ontwerpen van lessen 2: Leren, leeractiviteiten en effectieve leerstrategieën</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Verstraete & Nijman, Handboek leren leren, p. 21-49 (29p.) • Ten Dam & Vermunt, De leerling, p. 152-161 (10 p.) • Verstraete & Nijman, Handboek leren leren, p. 132-137 (6p.) • Van Ast, De Loor & Spijkerboer, Effectief leren, p. 159-178 (20 p.) <p>Huiswerk voor dinsdag 20 september, 17:00 uur inleveren via Canvas: Opdracht 1 'Ontwerpen van lessen', zie hieronder</p>
22-09-2022	<p>Huiswerk voor donderdag 22 september, 09:00 uur: lezen opdracht 1 medestudent</p> <p><i>Thema 3 - Omgaan met een groep 1: Klassenmanagement</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Onstenk, Geïntegreerd pedagogisch handelen, p.93-153 (61p.)
29-09-2022	<p><i>Thema 4 - Omgaan met een groep 2: Communicatie en interactie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Remmerswaal, Handboek groepsdynamica, p. 171-173, 175-177, 183-188, 193-201, 212-215, 222-237 en 251-253 (40 p.) • Van Tartwijk e.a., Docent-leerling interacties, p. 31-42 (12 p.) • Van Ast, De Loor & Spijkerboer, Effectief leren, p. 183-203 (20 p.) <p>Huiswerk voor dinsdag 4 oktober, 17:00 uur inleveren via Canvas: Opdracht 2 'Omgaan met een groep', zie hieronder</p>
06-10-2022	<p>Huiswerk voor donderdag 6 oktober, 09:00 uur: lezen opdracht 2 medestudent</p> <p><i>Thema 5 - Ontwerpen van lessen 3: Toetsen en evalueren</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sanders (red.), Toetsen op school, p. 26-41, 70-83, 98-108 en 110-122 (54 p.) • Cito, Leren van toetsen, p. 4-5 en 11-13 (5 p.)
13-10-2022	<p><i>Thema 6 - Visie op onderwijs</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Klarus & Wardekker, Pedagogiek en onderwijs, p.9-12 (4p.) • Biesta, What is education for? (13 p.) • Onstenk, Geïntegreerd pedagogisch handelen, p.172-191 (20p.) • Van Ast, De Loor & Spijkerboer, Effectief leren, p. 251-269 (18p.)
27-10-2022	<p>Voor donderdag 27 oktober, 17:00 uur (deeltijd: donderdag 1 december) inleveren via Canvas: Opdracht 3 'Verslag PAD A', zie hieronder</p>

Opdracht 1 'Ontwerpen van lessen' (inleveren via Canvas voor dinsdag 20 september, 17:00 uur)

- Bekijk de literatuur van thema 1 en thema 2 vanuit de vraag: hoe zou je deze theoretische perspectieven en concepten kunnen vertalen naar waarneembaar docentgedrag in een observatieschema?
- Bekijk nu het conceptobservatieschema 'Ontwerpen van lessen' hieronder en vergelijk dit schema met jouw inzichten uit de literatuur. Dekt het conceptschema naar jouw idee de lading? Wat wil je nog aanvullen of aanpassen zodat dit voor jou bruikbare observaties oplevert? Welke focus vind jij relevant in deze fase van je opleiding? Wijzig het conceptschema en beschrijf kort de keuzes die je gemaakt hebt en gebruik daarbij de theoretische perspectieven en concepten van thema 1 en 2 (Ontwerpen van een lessen) (richtlijn: 300 woorden).
- Observeer één les van je WPB met je herontworpen observatieschema. Noteer concrete voorbeelden van waargenomen gedrag in je schema. Vermijd interpretaties of waarderingen.
- **Lever de opdracht via Canvas in voor dinsdag 20 september, 17:00 uur.** Vervolgens krijg je een medestudent toegewezen die je in het werkcollege van 1 maart feedback geeft. **Lees de opdracht van je medestudent vóór het werkcollege van 22 september goed door.** Verbeter na het werkcollege je observatieschema en gebruik de feedback ook voor opdracht 2 en 3.

Conceptobservatieschema 'Ontwerpen van lessen'

Docenthandelingen	In welke mate gezien?				Concrete voorbeelden van gedrag
	-	+/-	+	++	
Informeert leerlingen over de doelen van de les					
Geeft samen met de leerlingen betekenis aan de leerdoelen/ - stof					
Gaat tijdens de instructie na of leerlingen de leerstof hebben begrepen					
Kiest passende leeractiviteiten en -niveaus					
Varieert in opdrachten, werkvormen en lesmateriaal					
Heeft aandacht voor verschillen tussen leerlingen					
Sluit de les af, gaat na of doelen van de les zijn bereikt					
....					

Opdracht 2 'Omgaan met een groep' (inleveren via Canvas voor dinsdag 4 oktober, 17:00 uur)

Gebruik bij het maken van deze opdracht de feedback van je medestudenten op opdracht 1.

- Bekijk de literatuur van thema 3 en thema 4 (Omgaan met een groep) met deze vraag: hoe zou je deze theoretische perspectieven en concepten kunnen vertalen naar waarneembaar docentgedrag in een observatieschema?
- Bekijk nu het conceptobservatieschema 'Omgaan met een groep' hieronder en vergelijk dit schema met jouw inzichten uit de literatuur. Dekt het conceptschema naar jouw idee de lading? Wat wil je nog aanvullen of aanpassen zodat dit voor jou bruikbare observaties oplevert? Welke focus vind jij relevant in deze fase van je opleiding? Wijzig het conceptschema en beschrijf kort de keuzes die je gemaakt hebt (verantwoording) en gebruik daarbij de theoretische perspectieven en concepten van thema 3 en 4 (Omgaan met een groep) (richtlijn: 300 woorden).
- Observeer 3 lessen van 1 klas (je volgt dezelfde klas dus bij verschillende docenten) met je herontworpen observatieschema. Noteer concrete voorbeelden van waargenomen gedrag in je schema (een schema per les). Vermijd interpretaties of waarderingen.
- Schrijf dan een kritische analyse van een fragment uit één van de lessen (richtlijn: 750 woorden). Doe dit aan de hand van deze stappen:
 - FRAGMENT: Selecteer één fragment/voerval dat jij belangrijk vindt. Noteer je observaties bij dit fragment (neem deze over uit je observatieschema).
 - TERUGBLIK 1: analyseer vanuit het docentperspectief: hoe heeft de docent dit moment ervaren? Wat wilde de docent bereiken? Verbind dit aan wat je waargenomen hebt.
 - TERUGBLIK 2: analyseer het docenthandelen met behulp van de theoretische inzichten van thema 3 en 4 (Omgaan met een groep). Welke theoretische perspectieven en concepten zijn relevant om het fragment te begrijpen?
 - TERUGBLIK 3: analyseer vanuit het leerlingperspectief: hoe heeft/hebben de leerling(en) dit fragment volgens jou ervaren? In hoeverre draagt dit bij aan het leren van die leerling(en)? Verbind dit aan wat je waargenomen hebt.
 - EVALUATIE: geef aan waarom je dit fragment selecteerde: welke sterke en/of zwakke punten worden hier geïllustreerd?
 - **Lever de opdracht via Canvas in voor dinsdag 4 oktober, 17:00 uur.** Net als bij opdracht 1 geef je in het werkcollege van 15 maart feedback aan een medestudent. **Lees de opdracht van je medestudent vóór het werkcollege van 6 oktober goed door.** Verbeter na het werkcollege je observatieschema en gebruik de feedback ook voor opdracht 3.

Conceptobservatieschema 'Omgaan met een groep'

Docenthandelingen	In welke mate gezien?				Concrete voorbeelden van gedrag
	-	+/-	+	++	
Maakt contact met de leerlingen					
Betrekt alle leerlingen bij de les					
Stimuleert leerlingen naar elkaar te luisteren					

Honoreert initiatieven van leerlingen		
Geeft complimenten bij goed gedrag		
Waakt over afgesproken omgangsvormen en -regels		
Maakt gebruik van een escalatieladder		
....		

Opdracht 3 'Verslag PAD A' (inleveren via Canvas voor donderdag 27 oktober, 17:00 uur; deeltijd 1 december)

Gebruik bij het maken van deze opdracht de feedback van je medestudenten op opdracht 1 en 2.

- Bekijk op Canvas de informatie en benodigde materialen voor het opnemen en uploaden van video's (zie: *curcus PAD A > Modules > Studiematerialen*).
- Maak een video-opname van een (deel van een) eigen les. NB: in deze opdracht word je niet beoordeeld op de kwaliteit van de les, maar op de kwaliteit van je observaties, analyse en reflectie.
- Observeer je video met de twee herontworpen observatieschema's uit opdracht 1 en 2 (eventueel aangepast nav de feedback).
- Beschrijf kort de context (naam school, klas, lesuur, etc.) en typeer de klas (hoeveel leerlingen, opvallende zaken en bijzonderheden t.a.v. het sociale klimaat of de dynamiek in deze klas) (richtlijn: 100 woorden).
- Schrijf dan een kritische analyse van een fragment uit de les (richtlijn: 1200 woorden). Doe dit, net als bij opdracht 2, aan de hand van deze stappen:
 - FRAGMENT: Selecteer één fragment/voerval dat jij belangrijk vindt. Noteer je observaties bij dit fragment (neem deze over uit je twee observatieschema's).
 - TERUGBLIK 1: analyseer vanuit het docentperspectief: hoe heb jij dit moment ervaren? Wat wilde je bereiken? Verbind dit aan wat je waargenomen hebt.
 - TERUGBLIK 2: analyseer het docenthandelen met behulp van de theoretische inzichten uit PAD A. Welke theoretische perspectieven en concepten zijn relevant om het fragment te begrijpen? Gebruik hierbij meerdere perspectieven en thema's van PAD A.
 - TERUGBLIK 3: analyseer vanuit het leerlingperspectief: hoe heeft/hebben de leerling(en) dit fragment volgens jou ervaren? In hoeverre draagt dit bij aan het leren van die leerling(en)? Verbind dit aan wat je waargenomen hebt.
 - EVALUATIE: geef aan waarom je dit fragment selecteerde: welke sterke en/of zwakke punten worden hier geïllustreerd?
- Schrijf een kritische reflectie op het eigen leerproces: wat heb je door de opdrachten van PAD A geleerd over *hoe jij leert als docent*? Het gaat er hier niet om *wat* je inhoudelijk geleerd hebt, maar op welke manier, op welk moment en van wie. Hoe ben je bijvoorbeeld omgegaan met

de feedback van medestudenten, WPB en de werkcolleges? Gebruik in je tekst de theoretische perspectieven en concepten over evaluatie en reflectie. (richtlijn: 500 woorden)

- Beschrijf je eigen pedagogische visie zoals deze spreekt/ontstaan is uit de observaties en kritische analyses: welke doelen heb jij als pedagoog en hoe vertaal je dat concreet in je eigen handelen? Gebruik in je tekst de theoretische perspectieven van thema 6 (richtlijn: 500 woorden).
- Benoem twee concrete en specifieke voornemens voortkomend uit de observaties en kritische analyses, als volgt vormgegeven: welk nieuw leerdoel en/of vervolgoel heb je nu? Wat ga je doen om dat doel te realiseren? Welke bronnen (wie en wat) ga je hierbij betrekken? (richtlijn: 500 woorden).

Onderdelen verslag PAD A

Voeg alle onderstaande onderdelen, behalve de video-opname, samen in één document, netjes en formeel geschreven, met correcte bronvermelding en in onderstaande volgorde:

- Voorblad (titel, naam, studentnummer, docent);
- Twee aangepaste (lege) observatieschema's uit opdracht 1 en 2, verbeterd nav de feedback, met toelichting wat je in eerste instantie en/of nav de feedback aangepast hebt en waarom;
- Opdracht 3 (max. 3000 woorden, excl. de ingevulde observatieschema's):
 - Twee ingevulde observatieschema's bij je video-opname;
 - Contextbeschrijving en kritische analyse van het videofragment;
 - Kritische reflectie op het eigen leerproces;
 - Pedagogische visie;
 - Twee voornemens;
- Referentielijst;
- Bijlagen:
 - Kritische analyse van opdracht 2 (zoals eerder ingeleverd in Canvas);
 - Video-opname van de eigen les (zie de handleiding op Canvas).

Lever het verslag en de video-opname via Canvas in voor donderdag 27 oktober, 17.00 uur (deeltijd donderdag 1 december). Er is een apart inleverpunt voor het verslag en voor de video. NB: Gebruik bij het inleveren de eerder genoemde handleiding (zie: *cursus PAD A > Modules > Studiematerialen*). Zorg dat je op een UvA-locatie bent als je de video-opname inlevert, omdat het anders lang duurt.

Ga voorzichtig om met data van leerlingen: anonimiseer je verslag!

Binnen de opleiding moet je voorzichtig omgaan met persoonlijke informatie over leerlingen en collega's. Stel jezelf de vraag: is het echt nodig om de persoonsgegevens van de leerling of de collega te gebruiken, of kan het ook anders? Let in ieder geval op de volgende punten:

1. **Anonimiseer je verslag** – om de situatie te begrijpen is het voor de docent niet nodig om de echte naam van individuen te weten. Schrijf bijvoorbeeld 'leerling 1' en 'leerling 2' in plaats van de echte naam van de leerling.
2. Ook als je data bewaart van leerlingen en/of collega's, doe dit zoveel mogelijk zonder de persoonsgegevens van leerlingen en/of collega's te vermelden.

3. Zorg dat je niet onnodig data van leerlingen en/of collega's bewaart. Bewaar alleen eventuele data die je nodig hebt voor de opdrachten voor dit vak.
4. Bescherm de data goed – het gaat vaak om persoonlijke informatie. Bewaar data bijvoorbeeld alleen op een computer met een sterke wachtwoordbeveiliging.
5. Ga ook in je dagelijks leven voorzichtig om met persoonsgegevens van anderen: praat bijvoorbeeld niet over leerlingen en/of collega's met naam en toenaam als je in openbare ruimtes bent (zoals in het openbaar vervoer of op feestjes).
6. Vernietig alle gegevens van leerlingen en/of collega's zodra je studie voorbij is.

7. Evaluatie van het onderwijs

Elk vak wordt na afloop geëvalueerd door middel van een vragenlijst. Zo kan je als student je feedback geven op de kwaliteit van het onderwijs. Op basis van de evaluaties kan een vak waar nodig verbeterd worden voor de volgende groep studenten. Beantwoord de vragen zo eerlijk mogelijk en wees daarbij concreet en constructief. De evaluatie is uiteraard anoniem.

Een aantal weken na afloop van het vak wordt er een evaluatierapport op de Canvasomgeving van het vak geplaatst. Als uit de evaluatie blijkt dat er meer dan alleen een vragenlijst nodig is, dan organiseert de opleiding een panelgesprek. Hiervoor worden een aantal studenten uitgenodigd. Samen met de docent en de onderwijsdirecteur of kwaliteitszorgmedewerker wordt gesproken over het verloop en de inhoud van het vak. Studenten kunnen ook zelf een panelgesprek aanvragen.

Verbeteringen naar aanleiding van eerdere evaluaties

Dit vak is de vorige periodes door studenten meerdere keren goed beoordeeld. De evaluaties van het afgelopen jaar gaven geen aanleiding tot structurele wijzigingen.

8. Literatuurlijst

Aan te schaffen boeken

- Van Ast, M., De Loor, O. & Spijkerboer, L. (2020). *Effectief leren* (vijfde druk) (p. 19-32, 123-178, 183-203, 207-226, 251-269). Noordhoff Uitgevers.
- Onstenk, J. (2018). *Geïntegreerd pedagogisch handelen in voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs* (p.93-153 en 172-191). Uitgeverij Coutinho.

NB: eerdere drukken worden niet aangeraden. Indien je een eerdere druk hanteert, zorg dan dat je zelf weet welke stukken je mist en wat er anders is.

Downloaden via Canvas

- Biesta, G. (2015). What is education for? On good education, teacher judgement, and educational professionalism. *European Journal of Education* 50(1), 75-87.
<https://doi.org/10.1111/ejed.12109>
- Cito (2017). *Leren van toetsen. Een cyclisch proces* (herziene versie) (p.4-5 en 11-13). Cito.
- Dam, G. ten & Vermunt, J. (2009). De leerling. In N. Verloop & J. Lowyck (red.), *Onderwijskunde* (p. 152-165). Noordhoff Uitgevers.
- Geerts, W. & Dijk, M. (2018). *Doeltreffende didactiek. Directe instructie en differentiatie voor de lerende leraar* (p.34-37). Uitgeverij Coutinho.

- Geerts, W. & Kralingen, R. van (2018). Reflectie als leermiddel. In W. Geerts & R. van Kralingen, *Handboek voor leraren* (tweede druk) (p. 389-396 en 406-408). Uitgeverij Coutinho.
- Klarus, R. & Waldekker, W. (2016). Pedagogiek en onderwijs. In R. Klarus & W. Waldekker (red.), *Wat is goed onderwijs? Bijdragen uit de pedagogiek* (tweede druk) (p. 9-12). Boom Uitgevers.
- Remmerswaal, J. (2013). *Handboek groepsdynamica. Een inleiding op theorie en praktijk* (elfde druk) (p.171-173, 175-177, 183-188, 193-201, 212-215, 222-237 en 251-253). Uitgeverij Boom Nelissen.
- Sanders, P. (red.) (2017). *Toetsen op school* (herziene versie) (p.26-41, 70-83, 98-108 en 110-122). Cito. https://www.cito.nl/-/media/files/kennis-en-innovatie-onderzoek/toetsen-op-school/cito_toetsen_op_school.pdf?la=nl-NL
- Tartwijk, J. van, Mainhard, T., Brekelmans, M., Brok, P. den, & Levy, J. (2014). Docent-leerling interacties en het sociaal klimaat in de klas. In J. van Tartwijk, M. Brekelmans, P. den Brok & T. Mainhard (red.), *Theorie en praktijk van leren en de leraar* (p. 31-42). Uitgeverij SWP.
- Verstraete, I. & Nijman, K. (2018). *Handboek leren leren voor het voortgezet onderwijs. 5 krachtige leerprincipes vertaald naar de praktijk* (derde druk) (p.21-49 en 132-137). Uitgeverij Pica.

Aanbevolen literatuur voor nog meer praktische uitwerkingen en voorbeelden (niet verplicht)

- Marzano, R. & Miedema, W. (2018). *Leren in vijf dimensies. Moderne didactiek voor het voortgezet onderwijs* (zevende druk). Koninklijke van Gorcum.
- Janssen, F., Hulshof, H. & Veen, K. van (2016). *Uitdagend gedifferentieerd vakonderwijs*. UFB. <https://wordpress2.iclon.nl/iclonboekenblog/wp-content/uploads/2016/03/uitdagendgedifferentieerdvakonderwijsdef.pdf>

Algemene informatie

1. Deelname aan onderwijs en tentamen

Om deel te kunnen nemen aan het onderwijs en de afronding van dit vak dien je je binnen de voorgeschreven periode aan te melden conform de door het onderwijsbureau voorgeschreven procedure (zie de pagina 'Vakaanmelding' op de studentenwebsite: <https://student.uva.nl/onderwerpen/vakaanmelding-via-glass>). Bij niet-tijdige aanmelding of onjuiste inschrijving kan deelname aan het onderwijs en/of tentamen worden geweigerd. Als je correct staat ingeschreven voor het vak, hoef je je niet apart aan te melden voor het tentamen en het eventuele hertentamen. Uitsluitend bij correcte inschrijving kunnen de resultaten in SIS worden verwerkt..

2. Roosterwijzigingen

De locatie van het onderwijs en tentamens vind je op <http://rooster.uva.nl>. Houd de mededelingen op de Canvasomgeving van de cursus in de gaten voor eventuele roosterwijzigingen.

3. Onderwijs- en Examenregeling (OER)

In de Onderwijs- en Examenregeling (OER) vind je belangrijke informatie over toetsing, bijvoorbeeld over de voorwaarden om aan tentamens te mogen deelnemen, herkansingen en de geldigheidsduur van uitslagen. Zorg ervoor dat je van deze informatie op de hoogte bent! Je vindt de OER op de studentwebsite: <https://student.uva.nl/onderwerpen/onderwijs-en-examenregelingen-oer>.

4. Fraude en plagiaat

Onder fraude wordt verstaan het handelen of nalaten van de student dat erop gericht is het vormen van een juist oordeel door de examinerator omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de student geheel of gedeeltelijk onmogelijk te maken. Een voor iedereen duidelijk herkenbare vorm van fraude is bijvoorbeeld het op enigerlei wijze 'spieken' tijdens het tentamen. Een helaas vaak voorkomende vorm van fraude, die in de wetenschappelijke wereld zeer zwaar wordt aangerekend, is het plegen van plagiaat.

Plagiaat

Een wetenschappelijke tekst moet controleerbaar zijn en daarom dien je gebruikte (internet)bronnen altijd te vermelden in een zogenaamde bronvermelding. Als je een stuk tekst of tabel van iemand overneemt geef je precies aan wie de auteur is en waar je de tekst of tabel hebt gevonden. Doe je dat niet en wek je dus de indruk dat die tekst of die gegevens van jezelf zijn, dan wordt dat plagiaat genoemd. Het plegen van plagiaat in een paper of scriptie betekent altijd uitsluiting van de betreffende tentamen- of scriptiegelegenheid. Bovendien kan de examencommissie nog zwaardere straffen opleggen. Zorg dus dat je altijd goed je bronnen vermeldt en niet zomaar stukken tekst of gegevens van anderen overneemt. Zie voor meer informatie de studentenwebsite: <https://student.uva.nl/onderwerpen/plagiaat-en-fraude>.

5. Beroepsmogelijkheden

Als je het niet eens bent met een beoordeling, neem dan eerst contact op met de vakcoördinator. Hij/zij is als examinerator verantwoordelijk voor de beoordeling. Je kunt dan nagaan of een herbeoordeling mogelijk is. Als dat niet mogelijk is, of je blijft het oneens met de beoordeling, dan kan je binnen 6 weken na bekendmaking van de uitslag beroep aantekenen bij het College van Beroep voor de Examens (CBE). Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW) te beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht. Let op: Het College is *niet* bevoegd te oordelen over de inhoud van gemaakte papers of tentamens. De CBE heeft een beperkte toetsingsmogelijkheid en beoordeelt slechts of de Examencommissie c.q. examinerator in redelijkheid tot het desbetreffende oordeel heeft kunnen komen. Studenten worden geacht om, wanneer zij beroep bij het CBE aantekenen, tevens contact op te nemen met de studieadviseur en/of de examencommissie van de ILO. Dit schort de termijn voor beroep bij het CBE niet op

Bijlage – Beoordelingsrubric voor het verslag

	Onvoldoende	Voldoende	Goed
Observatie 1 2 3	Gebruikt in het observatieschema geen passende indicatoren van de theoretische concepten	Gebruikt in het observatieschema <i>passende indicatoren van de theoretische concepten</i>	Gebruikt in het observatieschema passende indicatoren van de theoretische concepten <i>en verantwoordt de eigen aanvullingen of wijzigingen vanuit de eigen visie op de theorie</i>
	Geeft interpretaties of waarderingen in de observaties	Vermijdt in de meeste observaties <i>interpretatie en waardering</i>	Vermijdt in alle observaties interpretatie en waardering <i>en toont zich bewust van de eigen 'lens'</i>
	Geeft voorbeelden die onvoldoende concreet zijn of geen waarneembaar gedrag betreffen	Geeft bij de meeste geobserveerde items een <i>concreet voorbeeld van waarneembaar gedrag</i>	Geeft bij <i>(bijna) alle geobserveerde items</i> concrete voorbeelden van waarneembaar gedrag en geeft bij enkele items <i>meerdere verschillende</i> voorbeelden
Analyse 1 2 3	Gebruikt in de analyse vooral alledaagse taal	Gebruikt in de analyse <i>enkele theoretische concepten</i>	Gebruikt in de analyse meerdere theoretische concepten of perspectieven <i>in samenhang en/of bespreekt de verschillen tussen die theorieën</i>
	Geeft een onjuiste omschrijving van concepten en/of geeft geen passende (tegen)voorbeelden en/of verbindt de concepten onvoldoende aan de specifieke context	Geeft een <i>juiste omschrijving</i> van concepten en <i>concretiseert deze deels</i> . Dat wil zeggen: Geeft passende (tegen)voorbeelden <i>of</i> verbindt de concepten aan de specifieke context	Geeft een juiste omschrijving van concepten en <i>concretiseert deze</i> . Dat wil zeggen: Geeft passende (tegen)voorbeelden <i>en</i> verbindt de concepten aan de specifieke context
	Bespreekt de perspectieven in de klas (docent en leerling) vanuit ervaring	Bespreekt de perspectieven in de klas (docent en leerling) vanuit ervaring, <i>intentie en effect</i>	Bespreekt de perspectieven in de klas (docent en leerling) vanuit ervaring, <i>intentie en effect, en verkent hierbij verschillen tussen leerlingen</i>
Evaluatie/ reflectie 1 2 3 4	Verbindt de reflectie op het eigen leerproces aan de eigen ervaringen	Verbindt de reflectie op het eigen leerproces aan de eigen ervaringen <i>en aan feedback van medestudenten en WPB</i>	Verbindt de reflectie op het eigen leerproces aan de eigen ervaringen, aan feedback van medestudenten en WPB <i>en aan de theoretische perspectieven en concepten over evaluatie en reflectie</i>
	Gebruikt in de beschrijving van de eigen pedagogische visie vooral alledaagse taal	Gebruikt in de beschrijving van de eigen pedagogische visie <i>enkele theoretische concepten of perspectieven</i>	Gebruikt in de beschrijving van de eigen pedagogische visie meerdere theoretische concepten of perspectieven <i>in samenhang en/of bespreekt de verschillen in onderliggende visie</i>
	Verbindt de pedagogische visie niet aan concrete voorbeelden van eigen gedrag en handelen en/of aan de kritische analyses van de deelopdrachten	Verbindt de pedagogische visie <i>aan concrete voorbeelden van eigen gedrag en handelen en/of aan de kritische analyses van de deelopdrachten</i>	Verbindt de pedagogische visie aan concrete voorbeelden van eigen gedrag en handelen en/of aan de kritische analyses van de deelopdrachten <i>en heeft aandacht voor de interactie met het gedrag van de leerlingen en/of tussen leerlingen onderling</i>
	Benoemt voornemens onvoldoende concreet en specifiek en/of verbindt deze niet aan de kritische analyses van de deelopdrachten	Benoemt voornemens <i>concreet en specifiek en/of verbonden aan de kritische analyses van de deelopdrachten</i>	Benoemt voornemens concreet en specifiek en verbonden aan de kritische analyses van de deelopdrachten, <i>en uitgewerkt in haalbare vervolgstappen en bruikbare bronnen</i>

NB: Per onderdeel maximaal 10 punten (maximaal 100 punten)